

Stapi lífeyrissjóður

Ársreikningur 2009

Skýrsla stjórnar

Árið 2009 var erfitt rekstrarár fyrir Stapa lífeyrissjóð. Afkoma Tryggingadeildar sjóðsins var slök annað árið í röð og er tryggingafræðileg staða deildarinnar erfið. Rekstur allra safna Séreignardeildar gekk á hinn bóginn vel, en engin fyrirtækjaskuldabréf eða gjaldeyrisvarnarsamningar voru í eignasöfnum safnanna sem skýrir þennan mun að mestu.

Árið 2009 einkenndist af efnahagssamdrætti og harkalegri aðlögun eftir eignabólur undanfarinna ára og efnahagshrunið haustið 2008. Endurskipulagning efnahagslífs og fjármálakerfis hefur gengið hægt fyrir sig og mikil óvissa ríkir enn um verðmæti eigna og afdrif margra fyrirtækja og heimila. Ljóst er að langur tími mun líða áður en öll kurl eru komin til grafar í þeim efnahagshremmingum sem gengið hafa yfir íslenskt þjóðfélag.

Þeir eignaflokkar þar sem tjón Tryggingadeildar sjóðsins var mest árið 2008, höfðu áfram neikvæð áhrif á afkomu deildarinnar. Hér er einkum um að ræða skuldabréf innlendra fyrirtækja. Við mat á þessum eignaflokki í bókum sjóðsins í árslok 2008 voru varúðarsjónarmið höfð að leiðarljósi til að komast hjá ofmati. Því miður reyndust flest þeirra fyrirtækja, sem gefið hafa út skuldabréf á innlendum markaði undanfarin ár, vera mun verr farin en gert var ráð fyrir. Mörg þeirra hafa farið í þrot og endurskipulagning annarra verið langdregin. Almennt hefur niðurstaðan orðið sú að lítið sem ekkert hefur komið upp í kröfur óveðtryggðra kröfuhafa eins og lífeyrissjóða. Kröfur í þessum eignaflokki voru því færðar enn meira niður á árinu. Gerð er sérstök grein fyrir þessum niðurfærslum í skýringum með ársreikningnum.

Mikil óvissa ríkti í lok árs 2008 um mat á afleiðusamningum sem sjóðurinn hafði gert við banka sem fóru í þrot á árinu 2008. Samningar þessir voru einkum gerðir til að verja gjaldeyrisáhættu. Þrátt fyrir talsverð fundahöld með skilanefndum bankanna á árinu 2009 hefur engin niðurstaða fengist. Samningar hafa ekki náðst og ekki hefur enn komið til kasta dómstóla. Hér er um verulegan óvissuþátt að ræða í efnahag sjóðsins og ljóst að niðurstaðan getur haft mikil áhrif á afkomu og efnahag sjóðsins. Gerð er sérstök grein fyrir mati á þessum samningum og mögulegri útkomu miðað við mismunandi forsendur í skýringum með ársreikningnum.

Sjóðurinn varð fyrir miklu áfalli um mitt sumar 2009 þegar í ljós kom að lögmannsstofa, sem unnið hefur fyrir sjóðinn til margra ára, lýsti kröfum í þrotabú Straums-Burðaráss Fjárfestingarbanka hf. eftir að kröfulýsingarfrestur var útrunninn. Þetta gerðist þrátt fyrir að lögmannsstofan hafi fengið öll tilskilin gögn vegna kröfunnar frá sjóðnum með góðum fyrirvara. Um er að ræða háa kröfu eða um 4,4 milljarða króna. Sjóðurinn brást við með því að setja þegar af stað vinnu við að fá samþykki annarra kröfuhafa við að koma kröfunni að. Ekki er enn komin niðurstaða í hvort sjóðurinn hefur árangur sem erfiði í því efni. Jafnframt hefur sjóðurinn leitað lögfræðiálita á því hvort krafan muni komast að, þrátt fyrir vanlýsingu, komi til nauðasamninga um þrotabúið eins og stefnt er að. Niðurstaða þessara lögfræðiálita er á þá leið að krafan komist að við þær aðstæður. Til þess að fá úr því skorið verður þó væntanlega að höfða viðurkenningarmál. Þrátt fyrir þetta var það mat stjórnenda sjóðsins, að svo mikil óvissa ríkti um afdrif kröfunnar, að ekki væri annað verjandi en að færa hana niður að fullu. Þessi niðurfærsla hafði veruleg áhrif til hins verra á afkomu sjóðsins á árinu og gerir tryggingafræðilega stöðu sjóðsins lakari um 1-2%.

Á árinu 2009 greiddu 18.186 sjóðfélagar hjá 2.376 launagreiðendum iðgjöld til sjóðsins og námu iðgjöld ársins 5.121,5 millj. kr. Iðgjöld til Tryggingadeildar voru 4.876 millj. kr. og lækkuðu um 2,8% frá fyrra ári. Iðgjöld til Séreignardeildar hækkuðu um 28,5%. Fjöldi virkra sjóðfélaga þ.e. sjóðfélaga sem að jafnaði greiða iðgjöld til sjóðsins með reglubundnum hætti í mánuði hverjum var 12.527 hjá Tryggingadeild og 1.028 hjá Séreignardeild

Heildarlífeyrisgreiðslur Tryggingadeildar sjóðsins á árinu námu 2.742 milljónum króna og hækka um 17,4% frá fyrra ári. Ellilífeyrir nam 1.697,6 millj. kr. örorkulífeyrir nam 809 millj. kr. makalífeyrir nam 197,4 millj. kr. og barnalífeyrir 37,4 millj. kr. Þá námu lífeyrisgreiðslur úr Séreignardeild 344,7 millj. kr. Þar af var sérstök útborgun séreignar skv. lögum 170,8 milljónir króna. Lífeyrisþegar í árslok voru 7.072.

Rekstrarkostnaður sjóðsins á árinu 2008 var 77,0 millj.kr. og lækkar um 8,7% á milli ára. Rekstrarkostnaður sem hlutfall af eignum var 0,07% samanborið við 0,08% árið áður. Meðalfjöldi starfsmanna á árinu var 10,3 líkt og árið áður og námu heildar launagreiðslur 65,7 millj. kr. á árinu.

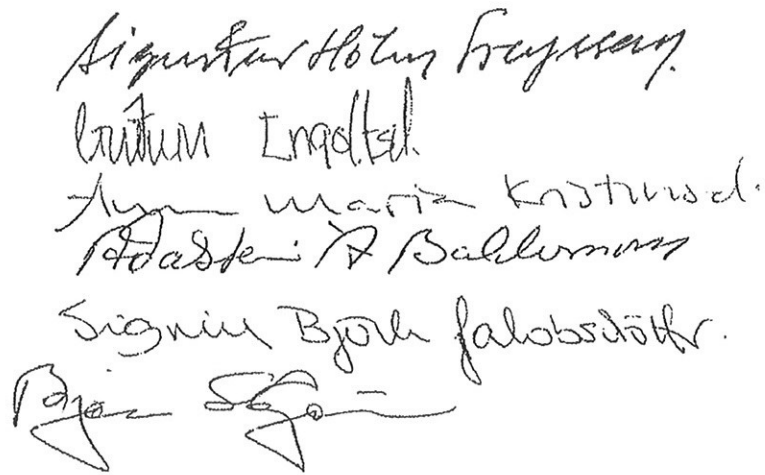
Hrein eign Tryggingadeildar til greiðslu lífeyris nam 96.197 millj. króna og hækkaði um 3.938 milljónir frá fyrra ári eða 4,3%. Nafnávöxtun deildarinnar var jákvæð um 1,9% en raunávöxtun neikvæð um 6,2%. Hrein eign Séreignardeildar var 4.106 millj. kr. og hækkaði um 17,8% frá fyrra ári. Séreignardeildin býður upp á þrjár ávöxtunarleiðir, Safn I, Safn II og Safn III og var hrein raunávöxtun leiðanna 10,9%, 11,5%, og 9,2% á árinu.

Tryggingafræðileg úttekt hefur verið gerð á stöðu Tryggingadeildar sjóðsins í árslok 2009. Tryggingafræðileg afkoma ársins var neikvæð um 8.239,1 millj. kr. sem fyrst og fremst má rekja til slakrar ávöxtunar á eignum sjóðsins á árinu. Tryggingafræðileg staða sjóðsins var neikvæð í árslok um 21.145,1 millj. kr. eða 10,8%. Neikvæð tryggingafræðileg staða deildarinnar er innan leyfilegra marka skv. tímabundnu ákvæði í lögum sem heimilar 15% neikvæða stöðu án þess að til skerðingar komi. Því þarf ekki að skerða réttindi vegna þessarar niðurstöðu. Í úttektinni er ekki tekið tillit til framlags ríkisins vegna jöfnunar á örorkubyrði. Væri það gert myndi hallinn minnka í -8,4%. Í skýringu 2 í ársreikningnum er gerð grein fyrir því hvaða áhrif óvissa í mati eigna sjóðsins getur haft á tryggingafræðilega stöðu Tryggingadeildar sjóðsins. Skv. því mati gæti staða deildarinnar batnað þannig að tryggingafræðileg staða hennar yrði -8,9% eða að gæti versnað og orðið -14,5%. Sambærilegar tölur væru -6,5% og -12,1% ef reiknað væri með að framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði væri til frambúðar.

Stjórn Stapa lífeyrissjóðs og framkvæmdastjóri staðfesta hér með ársreikning 2009 með áritun sinni.

Akureyri, 22. febrúar 2010

Stjórn:

 Sigrundur Hólmur Þrásson

 Lúður Ingólfur

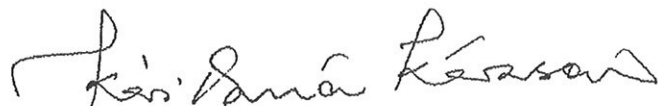
 Anna María Kristinsson

 Þóðasteinur Þ. Baldursson

 Sigrún Björk Jónsdóttir

 Þórunn Sjöfn

framkvæmdastjóri

 Kári Danía Kásson

Áritun óháðs endurskoðanda

Stjórn og sjóðfélagar Stapa lífeyrissjóðs

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Stapa lífeyrissjóðs fyrir árið 2009. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, sjóðstreymi, skýringar, kennitölur ásamt deildaskiptu yfirliti.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög og settar reikningsskilareglur. Samkvæmt því ber þeim að skipuleggja, innleiða og viðhalda innra eftirliti sem varðar gerð og framsetningu ársreiknings, þannig að hann sé í meginatriðum án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Ábyrgð stjórnenda nær einnig til þess að beitt sé viðeigandi reikningsskilaaðferðum og reikningshaldslegu mati miðað við aðstæður.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því álitum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum, skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáiast um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sjóðsins sem varðar gerð og framsetningu ársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits sjóðsins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á þeim reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

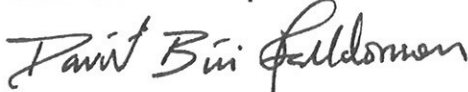
Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu sjóðsins á árinu 2009, efnahag hans 31. desember 2009 og breytingu á handbæru fé á árinu 2009, í samræmi við lög og settar reikningsskilareglur.

Án þess að gera um það fyrirvara í álitum okkar viljum við vekja athygli á skýringu nr. 2 sem fjallar um mat og framsetningu skulda tengdum framvirkum gjaldmiðlasamningum og öðrum afleiðusamningum. Óvissa er um endanlega niðurstöðu um uppgjör samninganna.

Akureyri, 9. mars 2010.

PricewaterhouseCoopers hf.

Davíð Búi Halldórsson
löggiltur endurskoðandi

Áritun tryggingastærðfræðings

Til stjórnar og fulltrúaráðs Stapa lífeyrissjóðs

Undirritaður hefur metið lífeyrisskuldbindingar Stapa lífeyrissjóðs í árslok 2009. Matið er framkvæmt í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um tryggingafræðilegar athuganir á lífeyrissjóðum og forsendur fyrir þeim og leiðbeinandi reglur Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga um tryggingafræðilegt mat á stöðu lífeyrissjóða.

Forsendur sem miðað er við eru m.a. líflíkur árána 2004-2008, meðalöroklíkur íslenskra lífeyrissjóða og 3,5% vexti p.a.

Yfirlit yfir helstu niðurstöður matsins er að finna í skýringu nr. 14.

Skuldbindingar sjóðsins eru reiknaðar á grundvelli upplýsinga úr iðgjalda- og lífeyrisbókhaldi sjóðsins um áunnin réttindi virkra og óvirkra sjóðfélaga skipt eftir aldri þeirra og lífeyrisgreiðslur til einstakra sjóðfélaga í árslok 2009. Miðað er við réttindaákvæði í samþykktum sjóðsins.

Í matinu eru reiknaðar út áfallnar skuldbindingar vegna þeirra sjóðfélaga, sem þegar eiga réttindi í sjóðnum og áætlaðar framtíðarskuldbindingar vegna þeirra iðgjalda, sem ætla má að virkir sjóðfélagar greiði til sjóðsins þar til þeir hefja töku lífeyris. Þessi áætluðu framtíðariðgjöld svo og áætlaður rekstrarkostnaður og fjármagnsgjöld í framtíðinni eru núvirt miðað við árslok 2009. Þá er í matinu tekið tillit til endurmats á skuldabréfaeign sjóðsins, en hún hefur verið núvirt miðað við sömu ávöxtunarkröfu og skuldbindingarnar eða 3,5%.

Niðurstaða athugunarinnar er sú að skuldbindingar Stapa lífeyrissjóðs eru 10,8% umfram eignir í hlutfalli af skuldbindingum.

Reykjavík, 22. febrúar 2010

Bjarni Guðmundsson
tryggingastærðfræðingur

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris á árinu 2009

	Skýringar	2009	2008
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga.....		1.650.280	1.747.611
Iðgjöld launagreiðenda.....		3.338.152	3.529.185
Réttindaflutningur og endurgreiðslur.....	(161.746)	(280.069)
Framlag ríkisins til jöfnunar örorkubyrði.....		294.853	212.747
<i>Iðgjöld</i>	1	<u>5.121.539</u>	<u>5.209.474</u>
Lífeyrir			
Lífeyrir.....	3	3.086.370	2.377.454
Umsjónarnefnd eftirlauna.....	(8.481)	(9.855)
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris.....		4.928	7.240
<i>Lífeyrir</i>		<u>3.082.818</u>	<u>2.374.839</u>
Fjárfestingartekjur			
Tekjur af eignarhlutum.....	4	52.117	(3.749.599)
Tekjur af húseignum og lóðum.....		122	0
Vaxtatekjur og gengismunur.....	5	9.736.237	16.262.643
Niðurfærsla verðbréfa.....	9	(7.140.283)	(11.455.997)
<i>Fjárfestingartekjur</i>		<u>2.648.193</u>	<u>1.057.047</u>
Fjárfestingargjöld			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður.....		50.421	53.306
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		76.966	84.290
Hækkun á hreinni eign á árinu			
		4.559.527	3.754.085
Hrein eign frá fyrra ári.....		<u>95.743.587</u>	<u>91.989.502</u>
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		<u><u>100.303.114</u></u>	<u><u>95.743.587</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2009

	Skýringar	2009	2008
Eignir			
Fjárfestingar			
Húseignir og lóðir.....	1,6	68.800	70.400
Verðbréf með breytilegum tekjum.....	1,7	40.132.941	35.585.404
Verðbréf með föstum tekjum.....	1,8	51.749.573	35.820.084
Veðlán.....	1,8	1.172.361	1.220.822
Bundnar bankainnstæður.....		2.321.665	6.137.548
Fullnustueignir.....		3.329	0
<i>Fjárfestingar</i>		<u>95.448.669</u>	<u>78.834.257</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur.....		671.451	668.751
Aðrar kröfur.....		31.885	1.306.946
<i>Kröfur</i>		<u>703.336</u>	<u>1.975.697</u>
Aðrar eignir			
Rekstrarfjármunir	1,6	1.578	2.636
Sjóður og veltiinnlán.....		9.872.004	20.632.881
<i>Aðrar eignir</i>		<u>9.873.582</u>	<u>20.635.517</u>
Eignir samtals		106.025.588	101.445.471
Skuldir			
Skuldir við lánastofnanir.....	2,11	5.665.090	5.654.042
Aðrar skuldir.....	11	57.384	47.842
<i>Skuldir</i>		<u>5.722.474</u>	<u>5.701.884</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>100.303.114</u>	<u>95.743.587</u>
Mat á áunnum lífeyrisskuldbindingum	14		

Sjóðstreymi ársins 2009

	Skýringar	2009	2008
Inngreiðslur			
Iðgjöld.....		5.110.364	5.094.494
Fjárfestingartekjur		3.909.049	4.322.850
Afborganir verðbréfa.....		2.755.277	1.916.429
Seld verðbréf með breytilegum tekjum.....		11.667.528	33.352.019
Seld verðbréf með föstum tekjum.....		7.694.547	35.837.169
Seldar aðrar fjárfestingar.....		0	20.000
Aðrar inngreiðslur.....		1.281.902	0
		<u>32.418.667</u>	<u>80.542.961</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir.....		3.082.818	2.162.092
Fjárfestingargjöld.....		49.703	51.091
Rekstrarkostnaður án afskrifta.....		76.627	79.714
Aðrar útgreiðslur.....		3.329	1.304.343
		<u>3.212.477</u>	<u>3.597.240</u>
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu		29.206.190	76.945.721
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting			
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum.....		14.401.955	11.596.010
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum.....		25.049.060	39.905.436
Hækkun á bundnum bankainnstæðum.....		516.052	5.157.817
Aðrar fjárfestingar.....		0	0
		<u>39.967.068</u>	<u>56.659.263</u>
(Lækkun) hækkun á sjóði og veltiinnlánnum	12	(10.760.877)	20.289.457
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun		<u>20.632.881</u>	<u>343.424</u>
Sjóður og veltiinnlán í árslok		<u>9.872.004</u>	<u>20.632.881</u>

Deildaskipt yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris á árinu 2009

	Skýringar	Tryggingadeild	Séreignardeild	Samtals
Iðgjöld				
Iðgjöld sjóðfélagar.....		1.543.868	106.412	1.650.280
Iðgjöld launagreiðendur.....		3.262.541	75.611	3.338.152
Réttindaflutningur og endurgreiðslur.....	(225.214)	63.468	(161.746)
Framlag ríkisins til jöfnunar örorkubyrði.....		294.853	0	294.853
<i>Iðgjöld</i>	1	<u>4.876.047</u>	<u>245.492</u>	<u>5.121.539</u>
Lífeyrir				
Lífeyrir.....	3	2.741.584	344.786	3.086.370
Umsjónarnefnd eftirlauna.....	(8.481)	0	(8.481)
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris.....		4.928	0	4.928
<i>Lífeyrir</i>		<u>2.738.032</u>	<u>344.786</u>	<u>3.082.818</u>
Fjárfestingartekjur				
Tekjur af eignarhlutum.....	4	52.116	1	52.117
Tekjur af húseignum og lóðum.....		122	0	122
Vaxtatekjur og gengismunur.....	5	8.996.242	739.995	9.736.237
Niðurfærsla verðbréfa.....	9	(7.140.283)	0	(7.140.283)
<i>Fjárfestingartekjur</i>		<u>1.908.197</u>	<u>739.996</u>	<u>2.648.193</u>
Fjárfestingargjöld				
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður.....		44.085	6.336	50.421
Rekstrarkostnaður				
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður.....		63.625	13.341	76.966
Hækkun á hreinni eign á árinu				
		3.938.502	621.025	4.559.527
Hrein eign frá fyrra ári.....		92.258.867	3.484.720	95.743.587
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		<u>96.197.369</u>	<u>4.105.745</u>	<u>100.303.114</u>

Deildaskiptur efnahagsreikningur 31. desember 2009

	Skýringar	Tryggingadeild	Séreignardeild	Samtals
Eignir				
Fjárfestingar				
Húseignir og lóðir.....	1, 6	68.800	0	68.800
Verðbréf með breytilegum tekjum.....	1, 7	38.592.168	1.540.772	40.132.941
Verðbréf með föstum tekjum.....	1, 8	49.500.967	2.248.607	51.749.573
Veðlán.....	1, 8	1.172.361	0	1.172.361
Bundnar bankainnstæður.....		2.029.983	291.682	2.321.665
Fullnustueignir.....		3.329		3.329
<i>Fjárfestingar</i>		<u>91.367.609</u>	<u>4.081.061</u>	<u>95.448.669</u>
Kröfur				
Kröfur á launagreiðendur.....		649.494	21.957	671.451
Aðrar kröfur.....		29.158	2.727	31.885
<i>Kröfur</i>		<u>678.652</u>	<u>24.684</u>	<u>703.336</u>
Aðrar eignir				
Rekstrarfjármunir.....	1, 6	1.578	0	1.578
Sjóður og veltiinnlán.....		9.872.004	0	9.872.004
<i>Aðrar eignir</i>		<u>9.873.582</u>	<u>0</u>	<u>9.873.582</u>
Eignir samtals		<u>101.919.843</u>	<u>4.105.745</u>	<u>106.025.588</u>
Skuldir				
Skuldir við lánastofnanir.....	2, 11	5.665.090	0	5.665.090
Aðrar skuldir.....	11	57.384	0	57.384
<i>Skuldir</i>		<u>5.722.474</u>	<u>0</u>	<u>5.722.474</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>96.197.369</u>	<u>4.105.745</u>	<u>100.303.114</u>

Deildaskipt sjóðstreymi ársins 2009

	Skýringar	Tryggingadeild	Séreignardeild	Samtals
Inngreiðslur				
Iðgjöld.....		4.861.647	248.716	5.110.364
Fjárfestingartekjur		3.612.423	296.626	3.909.049
Afborganir verðbréfa.....		2.755.277	0	2.755.277
Seld verðbréf með breytilegum tekjum.....		10.720.871	946.657	11.667.528
Seld verðbréf með föstum tekjum.....		2.364.816	5.329.731	7.694.547
Lækkun á bankainnstæðum.....		0	0	0
Seldar aðrar fjárfestingar.....		0	0	0
Aðrar inngreiðslur.....		1.269.687	12.215	1.281.902
		<u>25.584.722</u>	<u>6.833.945</u>	<u>32.418.667</u>
Útgreiðslur				
Lífeyrir.....		2.738.032	344.786	3.082.818
Fjárfestingargjöld.....		43.367	6.336	49.703
Rekstrarkostnaður án afskrifta.....		63.286	13.341	76.627
Aðrar útgreiðslur.....		3.329	0	3.329
		<u>2.848.014</u>	<u>364.463</u>	<u>3.212.477</u>
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu				
		22.736.709	6.469.482	29.206.191
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting				
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum.....		13.745.036	656.919	14.401.955
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum.....		18.596.981	6.452.079	25.049.060
Hækkun á bundnum bankainnstæðum.....		224.370	291.682	516.052
Aðrar fjárfestingar.....		0	0	0
		<u>32.566.388</u>	<u>7.400.680</u>	<u>39.967.068</u>
(Lækkun) hækkun á sjóði og veltiinnlánnum	12	(9.829.679)	(931.198)	(10.760.877)
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun		19.701.683	931.198	20.632.881
Sjóður og veltiinnlán í árslok		<u>9.872.004</u>	<u>0</u>	<u>9.872.004</u>

Skýringar

1. Yfirlit um helstu reikningsskilaaðferðir

1.1 Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Gerð er grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum sem í meginatriðum eru þær sömu og árið á undan.

Við gerð reikningsskilanna þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Þó svo mót þessi séu samkvæmt bestu vitund stjórnenda geta raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir reynst önnur en niðurstaða samkvæmt matinu.

1.2 Iðgjöld

Iðgjöld eru tekjufærð eftir skilgreinum sem berast sjóðnum. Áætlað er fyrir ógreiddum iðgjöldum þar sem upplýsingar um iðgjöld undangengins mánaðar liggja ekki fyrir á uppgjörssdegi. Áætlunin byggir á rauntölum undanfarinna ára. Iðgjöld eru flokkuð eftir því hvort þau eru greidd af sjóðfélögum sjálfum eða eru mótframlag launagreiðanda. Framlög vegna jöfnunar á örorkubyrði eru hluti af tryggingagjaldi en framlaginu er ætlað að jafna örorkubyrði lífeyrissjóða.

1.3 Lífeyrir

Undir lífeyri falla greiðslur sjóðsins til sjóðfélaga og skiptast þær í ellilífeyri, makalífeyri, örorkulífeyri og barnalífeyri en á móti eru þar greiðslur frá Umsjónarnefnd eftirlauna. Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris er vegna örorkumats og endurhæfingar.

1.4 Fjárfestingartekjur

Tekjur af húseignum og lóðum

Tekjur og gjöld vegna rekstrar húseigna og lóða í eigu sjóðsins falla undir tekjur af húseignum og lóðum.

Tekjur af eignarhlutum

Undir tekjur af hlutabréfaeign er færður arður af hlutabréfaeign. Ennfremur breytingar á gengi skráðra hlutabréfa og gengismunur ef eignir eru skráðar í erlendum gjaldmiðlum og hagnaður eða tap af sölu skráðra hlutabréfa.

Vaxtatekjur og gengismunur

Undir vaxtatekjur og gengismun eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og gengismunur af verðbréfum með föstum tekjum, veðlánum, bankainnistæðum og iðgjaldakröfum. Einnig er hér færður gengismunur af verðbréfum með föstum tekjum og bankainnistæðum sem eru í erlendum gjaldmiðlum sem og breytingar á verði eða söluhagnaður/-tap af hlutdeildarskírteinum og afleiðusamningum.

1.5 Rekstrarkostnaður

Undir rekstrarkostnað fellur allur kostnaður við daglegan rekstur sjóðsins. Rekstrarkostnaður sem tengist eignaumsýslu er færður sérstaklega undir liðnum fjárfestingargjöld.

1.6 Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum.

Afskriftir eru reiknaðar samkvæmt beinlínuaðferð til að gjaldfæra mismun á kostnaðar-/endurmetnu verði og hrakvirði á áætluðum endingartíma eignanna sem hér segir:

Fasteignir	50 ár
Áhöld og bifreiðar	5-7 ár

Þegar bókfært verð eigna er hærra en endurheimtanlegt verð þeirra eru eignirnar færðar niður í endurheimtanlegt verð.

Skýringar

1.7 Verðbréfaeign

Verðbréfum í eigu sjóðsins er skipt í verðbréf með breytilegum tekjum, verðbréf með föstum tekjum og veðlán. Til verðbréfa með breytilegum tekjum teljast hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Til verðbréfa með föstum tekjum teljast skuldabréf og önnur verðbréf með föstum vöxtum eða með tiltekna vaxtaviðmiðun. Til veðlána teljast skuldabréfalán með veði í fasteignum.

Verðbréf með breytilegum tekjum skiptast í innlend og erlend hlutabréf og hlutdeildarskírteini. Erend verðbréf sjóðsins eru skráð á skipulegum verðbréfamörkuðum og því eignfærð á markaðsverði nema framtakssjóðir sem færðir eru á innra virði. Verðbréfin eru umreiknuð í íslenskar krónur á skráðu kaupgengi í árslok. Innlend hlutabréf sjóðsins eru eignfærð á markaðsverði í árslok sé það fyrir hendi, en annars á kostnaðarverði eða áætluðu matsvirði ef það er lægra.

Verðbréf með föstum tekjum eru færð til eignar með áföllnum verðbótum og vöxtum m.v. vaxtakjör verðbréfanna að teknu tilliti til ávöxtunarkröfu þeirra á kaupdegi.

Verðbréf með föstum tekjum eru færð niður í efnahagsreikningi vegna óvissu um innheimtu. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður afskriftareikningur til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Við niðurfærsluna hefur sérstök áhætta verið metin jafnframt því sem reiknuð er almenn niðurfærsla.

1.8 Sundurliðun á deildir

Tryggingadeild og Séreignardeild sjóðsins eru fjárhagslega aðskildar. Deildirnar fjárfesta þó saman í vissum eignaflokkum. Eign hvorrar deildar um sig í viðkomandi eignaflokki og þar með einstökum eignum í viðkomandi eignaflokki ræðst af hlutfallslegri stærð eignaflokksins í eignasafni hvorrar deildar um sig. Gerð er grein fyrir þessari skiptingu í deildaskiptum ársreikningi.

2. Mat stjórnenda og ályktanir við beitingu reikningskilaaðferða

2.1 Varúðarfærslur vegna virðisrýrnunar krafna og útlána

Sjóðurinn hefur sett sér reglur til að meta afskriftarþörf vegna útlána og annarra fjárhagslegra skuldbindinga. Óbeinum afskriftum af þessu tagi er ætlað að mæta mögulegu tapi við innheimtu á kröfum sjóðsins og er færður sérstakur afskriftarreikningur í þessu skyni. Reglur sjóðsins byggja bæði á almennum og sértækum framlögum á afskriftarreikning. Almennum framlögum er ætlað að mæta mögulegu tapi vegna áhættu sem ekki er vitað um og hefur ekki verið sérstaklega metin. Sértæk framlög byggja á mati á mögulegri tapsáhættu vegna tiltekinna krafna, þar sem sjóðurinn hefur upplýsingar sem gefa til kynna að téðir skuldarar kunni að eiga erfitt með að endurgreiða skuldir sínar að fullu.

Auk þess færir sjóðurinn niður óinnheimt iðgjöld til að mæta hugsanlegum töpum vegna þeirra. Fullnustueignir í eigu sjóðsins eru bókfærðar á kostnaðarverði eða matsverði eftir því hvort lægra er.

2.2 Sértækar niðurfærslur eftir bankahrún

Við hrun fjármálakerfisins á Íslandi 2008 rýrnuðu eignir mikið í verði. Mikil óvissa hefur ríkt um verðmæti krafna á gömlu bankana. Sama á við um kröfur á mörg fyrirtæki, sem voru útgefendur markaðsskuldabréfa. Mörg þessara fyrirtækja hafa farið í þrot eða eru í einhvers konar fjárhagslegri endurskipulagningu þar sem yfirleitt er stefnt að gerð nauðasamninga. Í flestum tilfellum hefur þetta þýtt verulegar sértækar niðurfærslur vegna þessara krafna. Staða þessara félaga hefur verið að skýrast smám saman og þar með forsendur til að meta eignir. Enn vantar þó mikið upp á að umræddri endurskipulagningu sé lokið eða að niðurstöður séu komnar úr þrotabúum. Skuldabréf þessara félaga í eigu sjóðsins hafa verið metin að nýju, miðað við nýjustu upplýsingar um stöðu viðkomandi félaga og þeirra þrotabúa sem í hlut eiga. Beitt var varúðarsjónarmiðum við þetta mat til að reyna að komast hjá ofmati. Mikil óvissa ríkir þó um verðmæti þessaraigna og það kann að reynast annað en gert er ráð fyrir í þessum ársreikningi. Þar sem slík bréf hafa verið gerð upp eða seld hafa áður færðar afskriftir vegna þeirra verið færðar út.

Almenn niðurfærsla í árslok	119.675
Sértæk niðurfærsla í árslok	11.578.700
Samtals niðurfærsla í árslok	11.698.375

Ekki er um endanlega niðurfærslu að ræða, en rétt er að leggja áherslu á að mikil óvissa ríkir um endurheimtur þessara krafna, sem endurspeglast í þessari miklu niðurfærslu.

Skýringar

2.3 Mat á afleiðusamningum í ársreikningi

Til að draga úr gengisáhættu gerði sjóðurinn afleiðusamninga við gömlu viðskiptabankana, fyrir hrun bankakerfisins. Flestir þessara samninga voru hluti af samningi við viðkomandi banka um stýringu á gjaldeyrisáhættu fyrir sjóðinn. Við fall bankanna kom upp óvissa um þessa samninga þ.e., hvort forsendur þeirra hafi brostið og þá hvenær, hvort bæri að ógilda þá og víkja þeim frá, eða hvort þeir héldu gildi sínu, fram til umsamins gjalddaga, þrátt fyrir þrot bankanna. Veruleg óvissa hefur ríkt um verðmæti samninganna og hvort greiðsluskylda vegna þeirra sé fyrir hendi hjá sjóðnum. Samningaviðræður hafa staðið yfir milli aðila, með hléum, frá því í nóvember 2008, en þær hafa ekki skilað árangri.

Í byrjun október 2008 var staða þessara samninga neikvæð um 5.654 millj. króna og var sú tala færð í ársreikninginn 2008. Byggði þetta mat á því að allir samningarnir hafi fallið í gjalddaga við fall bankana, séu þeir á annað borð gildir.

Sama viðmið er viðhaft í þessum ársreikningi, þó þannig að allir samningar hafa verð yfirfarnir og endurreiknaðir og reiknaðir eru samningsvextir á nettóstöðu samninganna við hvern banka. Vextirnir eru reiknaðir á nettóstöðu, þ.e. stöðu samninga að frátalinni áætlaðri skuldajöfnun. Þannig reiknuð er neikvæð staða samninganna áætluð 5.665 millj.kr. og er sú tala færð í ársreikninginn.

Auk ofangreindra afleiðusamninga vegna stýringar á gjaldeyrisáhættu gerði sjóðurinn einnig vaxtaskiptasamninga í tengslum við kaup á skuldabréfum. Við fall bankanna var staða þessara samninga neikvæð um 1.048 millj. kr.en kæmi til greiðslu er gert ráð fyrir því að hluti kröfunnar myndi skuldajafnast og nettóáhrifin yrðu neikvæð fyrir sjóðinn um 408 millj. króna. Samningar þessir voru ekki færðir í ársreikninginn 2008, þar sem ekki er reiknað með að hægt sé að reisa kröfur á hendur sjóðnum vegna þeirra. Á sama hátt eru samningarnir ekki færðir í ársreikninginn nú.

2.4 Mat á afleiðusamningum miðað við „verstu mögulegu niðurstöðu“

Veruleg óvissa ríkir um mat á afleiðusamningum. Flestir samninganna voru gerðir af viðkomandi banka skv. umboði stýringarsamnings sem sjóðurinn gerði við bankann um að stýra gjaldeyrisáhættu. Stafar óvissan bæði af þeim markaðsbresti sem varð á árinu 2008, aðgerðum eða aðgerðarleysi viðkomandi banka, hvort samningarnir séu ógildir og beri að víkja þeim frá eða hvort þeir hafi gjaldfallið á einhverjum tilteknum tíma sem yrði þá viðmiðunardagsetning uppgjors. Þá er einnig óljóst við nákvæmlega hvaða samninga elgi að miða, þar sem þeim var velt oft, jafnvel frá viku til viku á tímanum fyrir hrun. Því er óljóst við hvaða gengi eða gildi á vísitölu á að miða elgi uppgjör yfir höfuð að fara fram. Mat á samningunum í ársreikningum er miðað við stöðuna þegar bankarnir féllu. Bankarnir hafa sent sjóðnum kröfur vegna þessara samninga, sem þeir byggja á þeirra ýtrustu kröfum. Miðað við þær kröfugerðir versnar staða sjóðsins verulega eða um 7.177 millj. kr. samanborið við þá útreikninga sem ársreikningurinn miðar við. Staðan breyttist þá skv. eftirfarandi (í millj. kr.):

Lakari staða v. gjaldmiðlaskiptasamninga	-4.070
Lakari staða v. vaxtaskiptasamninga	-3.599
Lakari staða v. dráttarvaxta	-1.617
Áhrif af aukinni skuldajöfnun	<u>2.108</u>
Samtals mismunur	-7.177

Ekki er sjálfgefið að skuldajöfnun skv. ofangreindu náist fram og versnar staða sjóðsins þá sem því nemur.

2.5 Skuldajöfnun

Lífeyrissjóðurinn á kröfur á hendur bönkunum sem gerðir voru afleiðusamningar við. Kröfur og skuldbindingar standast þó ekki jafnt á við einstaka banka, þannig að eignir nýtast ekki að fullu til skuldajöfnunar. Miðað við þann útreikning á afleiðusamningum sem lagður er til grundvallar í ársreikningnum er gert ráð fyrir því að kröfur að fjárhæð 2.085 þúsundir kr. muni nýtast til skuldajöfnunar. Verði „versta mögulega niðurstaða“ vegna afleiðusamninga er reiknað með að frekari kröfur að fjárhæð 2.108 millj. kr. nýtist til skuldajöfnunar. Hafa ber í huga að hér er um áætlanir að ræða. Engin skuldajöfnun hefur farið fram og því engin vissa fyrir því að kröfur sjóðsins verði samþykktar til skuldajöfnunar, komi yfirleitt til hennar.

Skýringar

2.6 Mat á tryggingafræðilegri stöðu

Framkvæmt hefur verið mat á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins eins og hún var í árslok 2009. Matið er framkvæmt í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998. Skv. reglugerðinni ber að meta verðbréf með breytilegum tekjum m.v. meðalverð síðustu 3ja mánaða ársins eða lokaverð eftir því hvort lægra er. Þessu ákvæði hefur almennt ekki verið beitt undanfarin ár, heldur eingöngu miðað við lokaverð. Niðurstaða matsins er að 10,8% vanti á að sjóðurinn eigi fyrir skuldbindingum. Í matinu er ekki tekið tillit til framlags ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði (örorkuframlag). Niðurstöður matsins breytast með eftirfarandi hætti eftir því við hvaða forsendur er miðað:

I. Staða m.v. 3ja mánaða meðalverð, án örorkuframlags	-10,80%
II. Staða m.v. lokaverð, án örorkuframlags	-10,40%
III. Staða m.v. 3ja mánaða meðalverð, með örorkuframlagi	-8,40%
IV. Staða m.v. lokaverð, með örorkuframlagi	-8,00%

2.7 Áhrif „verstu mögulegu niðurstöðu“ afleiðusamninga á tryggingafræðilega stöðu

Verði „versta mögulega niðurstaða“ vegna afleiðusamninga raunin, sbr. upplýsingar um það efni hér að ofan versnar tryggingafræðileg staða sjóðsins og verður neikvæð um 14,5% m.v. dæmi I hér að ofan en 12,1% miðað við dæmi III. Komi ekki til greiðslu ofangreindra afleiðusamninga batnar staða sjóðsins og verður neikvæð um 8,9% og 6,5% m.v. sömu dæmi.

2.8 Áhrif vanlýsingar kröfu á hendur Straumi-Burðaráss Fjárfestingarbanka á uppgjörið

Straumur-Burðarás Fjárfestingarbanki hf. fór í þrot á árinu. Lögmannsstofunni ehf., sem sá um lögræðistörf og innheimtu fyrir sjóðinn, var falið að lýsa kröfunni. Vegna mistaka hjá Lögmannsstofunni var kröfunni lýst of seint og komst hún því ekki að. Fjárhæð kröfunnar er 4,4 milljarðar kr. Til stóð að lýsa kröfunni sem forgangskröfu, en ágreiningur hefur verið um það hvort sambærilegar kröfur njóta forgangs eða ekki og er sá ágreiningur fyrir dómstólum. Ef krafan hefði komist að sem forgangskrafa fengist hún væntanlega greidd að fullu. Ef hún hefði komist að sem almenn krafa eru væntar endurheimtur nær 50%-um. Þar sem krafan komst ekki að og mikil óvissa ríkir um afdrif hennar hefur hún verið skrifuð niður að fullu í bókum sjóðsins. Sjóðurinn hefur unnið að því að fá samþykki annarra kröfuhafa til að koma kröfunni að, en ekki hefur enn fengist niðurstaða í það mál. Þá hefur sjóðurinn fengið tvö lögræðiálit sem bæði komast að þeirri niðurstöðu að krafan komist að, þrátt fyrir vanlýsingu, komist á nauðsamningur eins og unnið er að. Komist krafan að má gera ráð fyrir að hún bæti tryggingafræðilega stöðu sjóðsins um 1-2%.

Skýringar

3. Lífeyrir

	2009	2008
Ellilífeyrir	1.697.603	1.391.069
Örorkulífeyrir	809.097	725.344
Makalífeyrir	197.440	181.727
Barnalífeyrir	37.444	37.650
	<u>2.741.584</u>	<u>2.335.790</u>
Lífeyrisgreiðslur úr séreignardeild	173.936	41.664
Sérstök útborgun séreignar skv. lögum	170.850	0
Lífeyrir samtals	<u>3.086.370</u>	<u>2.377.454</u>

4. Tekjur af eignarhlutum

Tekjur af innlendum hlutabréfum	(57.717)	(3.553.523)
Tekjur af erlendum hlutabréfum	109.833	(109.321)
Tekjur af hlutabréfum og eignarhlutum, tryggingadeild	52.116	(3.662.844)
Tekjur af hlutabréfum og eignarhlutum, séreignardeild	1	(86.755)
Tekjur af eignarhlutum samtals	<u>52.117</u>	<u>(3.749.599)</u>

5. Vaxtatekjur og gengismunur

Tekjur af erlendum hlutdeildarskírteinum	715.810	9.671.226
Tekjur af innlendum hlutdeildarskírteinum	(977.916)	(313.543)
Tekjur af markaðsskuldabréfum	10.310.485	9.934.417
Tekjur af veðskuldabréfum	147.785	252.178
Tekjur af bankainnstæðum	1.220.363	2.264.442
Tekjur af skammtímaabréfum	(2.268.886)	207.469
Dráttarvaxtatekjur af iðgjöldum	80.807	59.262
Gjaldeyris- og skiptasamningar	(232.204)	(6.644.790)
Vaxtatekjur og gengismunur, tryggingadeild	8.996.242	15.430.660
Vaxtatekjur og gengismunur, séreignardeild	739.995	831.982
Vaxtatekjur og gengismunur samtals	<u>9.736.237</u>	<u>16.262.643</u>

6. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig:

	Fasteignir	Tölvubúnaður	Aðrar eignir	Samtals
Heildarverð 1/1.....	80.000	5.941	10.480	96.422
Breytingar á árinu.....	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Heildarverð 31/12.....	80.000	5.941	10.480	96.422
Afskrifað 1/1.....	9.600	5.198	8.588	23.385
Selt á árinu.....	0	0	0	0
Afskrifað á árinu.....	<u>1.600</u>	<u>372</u>	<u>686</u>	<u>2.658</u>
Afskrifað 31/12.....	11.200	5.570	9.273	26.043
Bókfært verð 31/12.....	<u>68.800</u>	<u>371</u>	<u>1.207</u>	<u>70.378</u>

Skýringar

Varanlegir rekstrarfjármunir (frh.)

	Vátryggingarfjárhæð	Bókfært verð	Fasteignamat	Brunabótamat
Strandgata 3, Akureyri.....	113.692	68.800	51.490	113.692

Fasteignin við Strandgötu 3 er nýtt undir starfsemi sjóðsins.

7. Verðbréf með breytilegum tekjum

	Eignar- hluti %	Bókfært verð	
		2009	2008
Eignarhlutir í skráðum félögum í Kauphöll Íslands:			
Alfesca hf.	0,00%	0	21.365
Bakkavör Group hf.	0,42%	18.001	22.681
Century Aluminum	0,13%	102.784	36.001
Marel Food Systems hf.	0,77%	290.651	517.819
Straumur - Burðarás hf.	0,00%	0	7.061
Össur hf.	0,48%	311.071	0
Samtals		<u>722.507</u>	<u>604.926</u>
Eignarhlutir í öðrum félögum:			
Askar Capital hf.		20.076	0
Brú Venture Capital hf.		222.706	342.706
Eignarhaldsfélag Austurlands hf.		0	4.500
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða um Verðbréfaþing ehf.		7.935	7.935
Fjárfestingarfélag Austurlands hf.		0	5.000
Íslensk verðbréf hf.....		229.519	229.519
Loðnuvinnslan hf.....		11.911	11.911
Reiknistofa lífeyrissjóðanna ehf.....		31.680	31.680
Rusor ehf.....		168.625	0
Sparisjóður Norðfjarðar.....		40.000	40.000
SPRON hf.....		0	16.150
TA Management hf.....		120.000	0
Tækifæri ehf.		79.951	79.951
Önnur félög		477	77
Samtals.....		<u>932.880</u>	<u>769.429</u>
Aðrir áhættufjármunir:			
Eignarhlutur í Greiðslustofu lífeyrissjóða.....		134	134
Innlend verðbréfaeign:			
Hlutdeildarskírteini í hlutabréfasjóðum.....		0	3.119
Hlutdeildarskírteini í skuldabréfasjóðum.....		2.525.992	1.046.261
Framtakssjóðir.....		564.223	359.482
Peningamarkaðssjóðir.....		329.041	568.934
Samtals.....		<u>3.419.256</u>	<u>1.977.795</u>

Skýringar

Verðbréf með breytilegum tekjum (frh.)

	2009	2008
Erlend verðbréfaeign:		
Hlutabréf.....	638.194	0
Hlutdeildarskírteini í hlutabréfasjóðum.....	1.759.775	29.879
Hlutdeildarskírteini í skuldabréfasjóðum.....	4.711.888	2.031.710
Framtakssjóðir.....	9.995.779	9.664.365
Marksjóðir.....	6.353.181	8.464.852
Hrávörusjóðir.....	855.168	527.444
Fasteignasjóðir.....	1.834.508	1.944.849
Gjaleyrisjóðir.....	0	412.709
Skammtímasjóðir.....	3.512.155	4.100.119
Aflleiðutengd verðbréf.....	6.511.214	5.895.834
Niðurfærsla verðbréfa með breytilegar tekjur.....	(1.113.698)	(838.642)
Samtals.....	<u>35.058.164</u>	<u>32.233.119</u>
Verðbréf með breytilegum tekjum samtals.....	<u>40.132.941</u>	<u>35.585.403</u>

8. Verðbréf með föstum tekjum

	2009	2008
Markaðsbréf:		
Ríkistryggð skuldabréf.....	37.052.298	17.140.684
Önnur innlend markaðsskuldabréf.....	24.225.574	28.761.028
Erlend skuldabréf.....	945.228	681.136
Önnur skuldabréf.....	96.526	0
Niðurfærsla verðbréfa með fastar tekjur.....	(10.570.052)	(10.762.765)
Verðbréf með föstum tekjum samtals.....	<u>51.749.573</u>	<u>35.820.083</u>
Veðskuldabréf:		
Veðskuldabréf sjóðfélaga.....	627.231	664.210
Önnur veðskuldabréf.....	559.755	576.407
Niðurfærsla veðskuldabréfa.....	(14.625)	(19.795)
Veðskuldabréf samtals.....	<u>1.172.361</u>	<u>1.220.822</u>
Verðbréf með föstum tekjum samtals.....	<u>52.921.934</u>	<u>37.040.905</u>
Afskriftarsjóður í heild.....	(11.698.375)	(11.621.202)

Af skráðum skuldabréfum, þar sem kaupverð lá fyrir í Kauphöll Íslands í árslok, var markaðsverð þeirra 2.027 mkr. hærra en bókfært verð.

9. Niðurfærsla verðbréfa

Niðurfærsla 1.1.	11.621.202	176.763
Breyting á almennri niðurfærslu.....	(37.079)	(20.009)
Niðurfærsla færð út.....	(7.063.110)	0
Sértæk niðurfærsla á árinu.....	<u>7.177.363</u>	<u>11.464.448</u>
Niðurfærsla 31.12.	<u>11.698.375</u>	<u>11.621.202</u>

Í sértækri niðurfærslu sem færð er út, er niðurfærsla upp á 2.259 þús. króna vegna bréfa sem flutt voru til Kröfusjóðs ÍV. Væri sú niðurfærsla ekki færð út myndu bæði eignir og niðurfærsla í árslok hækka sem því nemur.

Skýringar

10. Fjárfestingar skiptast þannig eftir gjaldmiðlum

	í íslenskum krónum	í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Verðbréf með breytilegum tekjum	6.035.378	34.097.563	40.132.941
Verðbréf með föstum tekjum	49.549.449	2.200.124	51.749.573
Veðlán	1.172.361	0	1.172.361
Bundnar innstæður hjá lánastofnunum	2.321.665	0	2.321.665
Verðbréf með breytilegum tekjum	3.329	0	3.329
	<u>59.082.182</u>	<u>36.297.687</u>	<u>95.379.869</u>

Erlendir gjaldmiðlar sundurliðast sem hér segir:

USD	19.175.026
EUR	16.278.900
DKK	317.264
NOK	232.587
SEK	218.558
GBP	75.351
	<u>36.297.687</u>

11. Skuldir

	2009	2008
Skuldir við lánastofnanir:		
Staða afleiðusamninga	5.665.090	5.654.042
	<u>5.665.090</u>	<u>5.654.042</u>
Aðrar skuldir:		
Ógreiddur kostnaður	34.720	43.781
Aðrar skammtímaskuldir	22.664	4.061
	<u>57.384</u>	<u>47.842</u>
Samtals	<u>5.722.474</u>	<u>5.701.884</u>

12. Hreint ráðstöfunarfé og ráðstöfun

Í framsetningu sjóðstreymis er sala verðbréfa tekin með í innstreymi og þar með í ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum. Þessi framsetning gefur mun meira ráðstöfunarfé en uppspretta nýs fjár af rekstri sjóðsins gefur tilefni til. Til að fá hreint ráðstöfunarfé, þ.e. nýtt fé til fjárfestinga, er ráðstöfunarfé sýnt hér án sölu á verðbréfum. Heildarráðstöfunarfé sjóðsins þannig reiknað er 9.844,1 millj. kr. og skiptist þannig milli deilda sjóðsins:

Tryggingadeild:

Ráðstöfunarfé:

Inngreiðslur án sölu verðbréfa	12.499.035	10.214.656
Útgreiðslur án verðbréfakaupa	(2.848.014)	(3.541.780)
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum	9.651.022	6.672.876

Ráðstöfun ársins:

(Sala) kaup á verðbréfum með breytilegar tekjur, nettó	3.024.165	(20.745.916)
Kaup á verðbréfum með fastar tekjur, nettó	16.232.165	2.902.717
Aðrar fjárfestingar	224.370	5.157.817
	<u>19.480.701</u>	<u>(12.685.382)</u>

Hækkun (lækkun) á handbæru fé	(9.829.679)	19.358.258
-------------------------------------	--------------	------------

Skýringar

Séreignardeild:

Ráðstöfunarfé:		
Inngreiðslur án sölu verðbréfa	557.557	1.139.116
Útgreiðslur án verðbréfakaupa	(364.463)	(55.460)
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum	193.094	1.083.656
Ráðstöfun ársins:		
(Sala)kaup á verðbréfum með breytilegar tekjur, nettó	(289.738)	(1.010.092)
Kaup á verðbréfum með fastar tekjur, nettó	1.122.348	1.162.550
Aðrar fjárfestingar	291.682	0
	1.124.292	152.458
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	(931.198)	931.198

13. Aðrar upplýsingar

Sjóðurinn á ekki hlut í neinu félagi þar sem hann ber ótakmarkaða ábyrgð að undanskildum hlut í Greiðslustofu lífeyrissjóðanna sem er óverulegur.

Sjóðurinn hefur skuldbundið sig til þátttöku í erlendum framtakssjóðum fyrir fjárhæð sem getur að hámarki numið 8.500 milljónum króna. Fjárfestingar þessar dreifast á næstu 5 ár í samræmi við fjárfestingarumfang þessara sjóða. Á móti koma endurgreiðslur frá sjóðunum þegar fjárfestingarnar eru seldar aftur.

Stöðugildi voru 10,3 í árslok. Heildarfjárhæð launa nam 65,7 millj. króna og launatengd gjöld 12,3 millj. kr.

Launagreiðslur til stjórnenda á árinu greinast þannig:

Aðalsteinn Árni Baldursson	540
Aðalsteinn Ingólfsson	225
Anna María Kristinsdóttir	540
Ágúst Torfi Hauksson	68
Björn Snæbjörnsson	540
Guðrún Ingólfsdóttir	315
Sigrún Björk Jakobsdóttir	765
Sigurður Hólm Freysson	855
Þórarinn G. Sverrisson	23
Kári Arnór Kárasón, framkvæmdastjóri	14.812
Samtals	18.682

Greiðslur til endurskoðenda á árinu voru 7.831 þús. kr. þar af voru 2.486 þús. kr. vegna innri endurskoðunar.

Greiðslur til Fjármálaeftirlitsins á árinu voru 7.201 þús. kr.

Greiðslur til tryggingarstærðfræðings á árinu voru 972 þús. kr.

Skýringar

14. Tryggingafræðileg úttekt

Tryggingafræðileg athugun var gerð á skuldbindingum Tryggingadeildar sjóðsins miðað við árslok 2009. Úttektin var gerð í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998.

Í uppgjörinu er miðað við réttindakerfi sjóðsins. Áfallnar skuldbindingar Tryggingadeildar námu 116.390,9 milljónum króna, samanborið við 102.120,5 millj. króna eignir. Áfallin staða er því neikvæð um 14.270,4 milljónir eða 12,3%. Að teknu tilliti til mats á virði áætlaðra framtíðariðgjalda og þeirra skuldbindinga sem þær skapa nema heildareignir deildarinnar til tryggingafræðilegs uppgjörs 175.400,5 milljón króna og heildarskuldbindingar nema kr. 196.545,6 millj. króna. Skuldbindingar nema þannig 21.145,1 milljónum króna hærri fjárhæð en eignir og er tryggingafræðileg staða deildarinnar því neikvæð um 10,8%. Þessi neikvæða staða er umfram leyfilegt 10% hámark laga. Nýtt tímabundið undanþágu ákvæði í lögnum leyfir allt að 15% neikvæða stöðu án þess að til skerðingar þurfi að koma. Í þessum útreikningum er ekki reiknað með að framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði verði til frambúðar. Sé gert ráð fyrir því lækkar hallinn niður í -8,4%.

Tryggingafræðileg afkoma sjóðsins var neikvæð um 8.239,1 millj. króna.

Breytingin sundurliðast þannig:

Tryggingafræðileg afkoma árið 2009	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir			
Samtals eign til tryggingafræðilegs uppgjörs 31.12.2009	102.120,5	73.280,0	175.400,5
Eign til tryggingafræðilegs uppgjörs pr. 1.1.2009.....	(95.540,4)	(78.840,4)	(174.380,8)
Aukning á eign til tryggingafræðilegs uppgjörs	6.580,1	(5.560,4)	1.019,7
Skuldbindingar			
Skuldbindingar vegna lífeyris pr. 31.12.2009.....	116.390,9	80.154,7	196.545,6
Skuldbinding vegna lífeyris pr. 1.1.2009	(102.775,6)	(84.511,2)	(187.286,8)
Aukning skuldbindinga á árinu	13.615,3	(4.356,5)	9.258,8
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu	(7.035,2)	(1.203,9)	(8.239,1)
Tryggingafræðileg staða 31.12.2009	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir			
Hrein eign til greiðslu lífeyris 31.12.2009.....	96.197,4		96.197,4
Núvirði verðbréfa, hækkun	7.003,8		7.003,8
Lækkun vegna fjárfestingargjalda	(1.080,6)		(1.080,6)
Núvirði framtíðariðgjalda		73.280,0	73.280,0
Eignir samtals	102.120,5	73.280,0	175.400,5
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir	93.279,5	60.288,7	153.568,2
Örorkulífeyrir	15.156,7	13.903,6	29.060,3
Makalífeyrir	7.000,2	3.701,4	10.701,6
Barnalífeyrir	140,9	1.188,5	1.329,4
Rekstrarkostnaður	813,6	1.072,5	1.886,1
Skuldbindingar samtals	116.390,9	80.154,7	196.545,6
Skuldbindingar umfram eignir :	(14.270,4)	(6.874,7)	(21.145,1)
Í hlutfalli af skuldbindingum:	(12,3)%	(8,6)%	(10,8)%

Kennitölur

Skýring:	2009	2008	2007	2006	2005	
Tryggingadeild:						
Nafnávöxtun	1,93%	0,21%	5,26%	16,19%	18,70%	
Nafnávöxtun - 5 ára meðaltal	8,20%	11,37%	13,83%	12,62%	10,65%	
Raunávöxtun..... 1	-6,17%	-13,88%	-0,57%	8,64%	13,98%	
Raunávöxtun - 5 ára meðaltal	-0,10%	3,74%	8,71%	8,36%	6,14%	
Raunávöxtun - 10 ára meðaltal	1,40%	3,59%	6,17%	7,06%	7,38%	
Rekstrarkostnaður sem hlutfall af eignum	2	0,07%	0,08%	0,12%	0,12%	0,13%
Fjárfestingargjöld sem hlutfall af eignum	2	0,05%	0,05%	0,06%	0,06%	0,07%
Heildarkostnaður sem hlutfall af eignum	2	0,11%	0,13%	0,19%	0,18%	0,20%
Samsetning eigna:						
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	3	29%	24%	49%	46%	43%
Skráð verðbréf með föstum tekjum		54%	40%	44%	48%	51%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum		12%	6%	4%	3%	2%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum		0%	0%	1%	1%	1%
Veðlán		1%	1%	1%	1%	2%
Aðrar eignir		2%	29%	2%	1%	2%
Skipting eigna eftir gjaldmiðlum:						
Eignir í íslenskum krónum	4	62%	68%	63%	64%	70%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum		38%	32%	37%	36%	30%
Hlutfallsleg skipting lífeyris:						
Ellilífeyrir	5	61,9%	65,5%	59,8%	56,7%	55,1%
Örorkulífeyrir		29,5%	24,1%	29,6%	32,9%	34,1%
Makalífeyrir		7,2%	8,6%	8,6%	7,9%	7,9%
Barnalífeyrir		1,4%	1,8%	2,0%	2,5%	3,0%
Lífeyrisbyrði	6	56,15%	44,12%	37,50%	58,88%	62,53%
Heildarfjöldi launagreiðenda á árinu		2.376	2.566	2.896	1.782	1.608
Fjöldi sjóðfélaga	7	18.186	19.165	21.298	12.609	12.308
Fjöldi lífeyrisþega í lok ársins		7.072	6.083	6.194	4.287	3.952
(Lækkun)hækkun iðgjalda frá fyrra ári		-2,84%	-8,29%	15,29%	14,54%	11,20%
Hækkun lífeyrisútgjalda		17,37%	7,16%	4,75%	7,85%	10,75%
Hækkun á hreinni eign til greiðslu lífeyris		4,3%	3,2%	9,4%	18,4%	20,9%
Eignir umfram heildarskuldbindingar	8	-10,8%	-6,9%	2,2%	4,3%	-1,1%
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar	9	-12,3%	-7,0%	8,1%	13,6%	9,7%
Starfsmannafjöldi		10,3	10,3	11,6	8,4	8,1
Hækkun vísitölu neysluverðs		8,63%	16,36%	5,86%	6,95%	4,14%
Séreignardeild:						
Safn I - nafnávöxtun		20,5%	26,2%	12,9%	20,0%	17,0%
Safn II - nafnávöxtun		21,1%	27,0%	11,5%	22,0%	27,5%
Safn III - nafnávöxtun		18,6%	25,0%			
Safn I - 5 ára nafnávöxtun		19,2%	18,1%	15,1%	14,5%	13,4%
Safn II - 5 ára nafnávöxtun		21,7%	20,8%	18,1%	17,3%	14,8%
Safn I - raunávöxtun ársins.....		10,9%	8,5%	6,7%	12,2%	12,3%
Safn II - raunávöxtun ársins.....		11,5%	9,1%	5,3%	14,1%	22,5%
Safn III - raunávöxtun ársins.....		9,2%	7,4%			
Safn I - 5 ára raunávöxtun		10,1%	10,3%	9,9%	10,2%	8,8%
Safn II - 5 ára raunávöxtun		12,4%	13,6%	12,8%	12,8%	10,1%
Hækkun höfuðstóls frá fyrra ári		17,8%	33,7%	20,5%	29,4%	35,5%
Heildarkostnaður sem hlutfall af eignum		0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%

Kennitölur

Skýring:	2009	2008	2007	2006	2005
Ávöxtun einstakra eignaflokka:					
<i>Nafnávöxtun:</i>					
Innlend hlutabréf	1,2%	-50,1%	6,2%	18,9%	76,5%
Erlend hlutabréf	-7,1%	42,1%	-2,7%	33,1%	8,5%
Ríkistryggð skuldabréf	13,8%	20,3%	6,2%	9,3%	8,6%
Önnur innlend skuldabréf	0,8%	-24,7%	11,7%	12,9%	10,7%
Erlend skuldabréf	6,2%	7,4%	4,3%	20,6%	3,6%
Aðrar fjárfestingar	10,0%	43,7%	3,3%	26,3%	2,5%
Skammtímaabréf	-10,1%	-4,7%	7,3%	12,1%	8,8%
<i>Raunávöxtun:</i>					
Innlend hlutabréf	-6,8%	-57,1%	0,3%	11,2%	74,8%
Erlend hlutabréf	-14,5%	22,1%	-8,1%	24,5%	7,5%
Ríkistryggð skuldabréf	4,8%	3,4%	0,3%	2,2%	7,5%
Önnur innlend skuldabréf	-7,2%	-35,3%	5,5%	5,6%	9,6%
Erlend skuldabréf	-2,2%	-7,7%	-1,5%	12,8%	2,6%
Aðrar fjárfestingar	1,3%	23,5%	-2,4%	18,1%	1,5%
Skammtímaabréf	-17,2%	-18,1%	1,4%	4,8%	7,8%

Skýringar:

1. Raunávöxtun á meðaltali hreinnar eignar m.v. vísitölu neysluverðs.
2. Rekstrarkostnaður, fjármagnsgjöld og heildarkostnaður í hlutfalli af meðaltali hreinnar eignar.
3. Hlutfallsleg skipting á eignum sjóðsins í mismunandi eignaflokka í árslok.
4. Skipting á fjárfestingum sjóðsins í íslenskar krónur og erlenda gjaldmiðla án tillits til gjaldeyrisvarna.
5. Hlutfallsleg skipting á lífeyrisgreiðslum sjóðsins milli einstakra lífeyristegunda.
6. Lífeyrisgreiðslur sem hlutfall af iðgjöldum
7. Heildarfjöldi sjóðfélaga, sem greiddi til sjóðsins á árinu.
8. Heildareignir sjóðsins (eign í lok árs + verðmæti framtíðariðgjalda) í hlutfalli við heildarskuldbindingar hans skv. tryggingafræðilegri úttekt.
9. Eignir í lok árs í hlutfalli við áfallnar kuldbindingar í lok árs skv. tryggingafræðilegri úttekt.